

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

ADAM FOULDS

ÎN GURA LUPULUI

ISBN 978-606-006-176-9

Partea I
Africa de Nord

1947

1

Dăduse aici de o lume intactă, ca un vis din copilărie. După ani întregi de război și niciun semn în afară de privirile insistente ale numeroaselor femei tinere necunoscute de pe câmp, fete aduse cel mai probabil din Birmingham și Coventry, care își vedeau de treabă în tăcere, prea departe ca să le poată vedea bine. În Londra erau adăposturi, saci de nisip, parcuri împânzite cu militari, ferestre acoperite și amplasamente de artilerie. Aici, nimic, doar copaci prin care intrau razele de soare și din care răsuna ciripitul păsărilor, mireasma pământului care emana prin căldura aceea înăbușitoare. Will porni la drum cu același mers cu care obișnuia să se întoarcă acasă de la secție. Era ciudat cât de bine se mulau simțămintele lui în locul acela. Știa că, odată ce avea să dea colțul, avea să simtă mireasma usturătoare a râului chiar înainte să-l vadă. Vedea deja în fața ochilor înșiruirea aceea de pietre rotunde, ierburile care se zăreau printre curenții de apă. *Pe malul unui râu.* În spatele umărului său stâng, la câteva mile distanță, se zărea forma unui fort din perioada epocii de fier, unde obișnuise să se joace cu fratele său în copilărie, duelându-se cu el pentru victorie. Aici totul era în continuare neatins, la locul lui, un peisaj de țară sincer și viguros. Era ca și cum traversa primele pagini ale unei viitoare biografii, cu geanta pe umăr.

Will hotărî să evite drumul prin sat și se îndreptă spre pădure. Tatăl lui îi spusese că era o pădure tânără, că nu avea mai mult de o sută de ani. Arăta ca o dumbravă, una foarte ordonată. Copacii aceia

subțiri, plantați la distanțe egale, îl duceau întotdeauna cu gândul la un decor bine pus la punct. Când nu bătea vântul, dumbrava avea o tăcere aparte, de parcă s-ar fi aflat într-o încăpere goală.

– Unde crezi tu că mergi?

Will tresări speriat, iar când se întoarse îl zări pe Ed, fratele său, îmbrăcat cu haina sa de vânătoare, cu pușca pe umăr.

– Ed, pentru numele lui Dumnezeu.

Ed îi zâmbi, după care veni să-i strângă mâna.

– Nu m-ai auzit, așa-i?

– Nu, nu te-am auzit.

– Mai că mi se pare ciudat că tu ai fost în instruire și nu eu.

Ed era mereu pus pe năzbâtii. Îi plăcea să meargă la vânătoare și avea și un talent înăscut pentru asta, o calitate pe care Will o invidia adesea, în timp ce alteori o batjocorea. Ed obișnuia să intre brusc într-o cameră, fără să spună nimic, cu toate simțurile la pândă, după care să iasă pe ușă fără să spună nimic, zâmbind. Tatăl lor avusese același fel de a fi, cu toate că fusese un bărbat extrem de inteligent, un gramatician desăvârșit înăuntru și un adevărat sportiv afară, mereu călare pe cal, rumen în obraji, cu sufletul la gură, cu sudoare pe frunte. Un simplu profesor, tatăl lui, fusese invitat să se alătore vânătorii, după ultimul război, de unde se întorsese cu o medalie, cu cea mai importantă medalie. Doar în astfel de situații, Will avea ocazia să zărească unele sclipiri ale eroismului misterios al tatălui său, subiectul acela despre care nu se vorbea niciodată. Era un fel de învâlmășeală calculată, cu mișcări precise și liniare. Ed era altfel. Mai puțin contemplativ, mai puțin mânat de rațiune, ci pur și simplu un element mobil în lumea copacilor, a animalelor, a apei. Will nu ar fi știut cum să se descrie pe sine însuși. Nu era un sportiv înăscut, chiar dacă era îndeajuns de eficient și puternic. Când sărea la atac, știa exact, pragul dintre rațiune și acțiune, mintea lui fiind cea care îi mâna trupul. Nu credea că ar fi trebuit să bage de seamă, gândul acela îl făcea să se

simtă cumva necinstit. Mișcărilor lui erau eficiente, dar prea inventate. Era ca și cum ar fi jucat un rol.

– De ce nu te duci la pescuit? îl întrebă Will. Nu văd ce ar mai fi de vânat. Nu mă aștept să mai găsec ceva în pădure, acum că raționalizarea asta îi obligă pe toți să pună capcane și să iasă cu pușca la vânătoare.

– Da, doar că nimeni nu cunoaște pădurile acestea mai bine decât mine, zise Ed, după care își deschise haina de vânătoare ca să îi arate iepurile care atârna în partea stângă, cu dinții aceia lungi, cu ochii întredeschiși. Și ar mai fi și asta... spuse el, scoțând cu grijă o pasăre din buzunarul din față.

– Poftim. Un sitar. În timp ce restul lumii nu mai știe cum să mai schimbe gustul conservelor de carne.

Will luă pasărea din mâna lui Ed. Capul atârna pe degetele lui Will, sub greutatea ciocului lung, cu gâtul rupt. Trupul acela firav era călduț încă, penele încă îi străluceau asemeni aripilor unei păsări vii. Will observă cum toate simțurile începuseră să i se trezească la viață, întors acasă după săptămâni întregi de instruire, antrenamente cu arme de foc, diagrame, adăposturi precare și mâncare groaznică.

– E un cadou de bun venit foarte frumos, zise Will.

– Nici vorbă, răspuse Ed, după care luă din nou pasărea, îi strânse aripile și o băgă înapoi în buzunar.

– Nu lași nimic de la tine. Ai de gând să o vinzi pe piața neagră?

– Nu, răspuse Ed, iritat. O să i-o dau mamei. Probabil o s-o mănânci la cină, sub formă de plăcintă.

– Mama te-a trimis după mine?

– Nu. Habar n-are că vii, cum să mă trimită după tine?

Câteva clipe mai târziu, ieșiră din pădure, iar copacii umbroși făcură loc râului, soarelui din spatele lor și pajiștilor care se întindeau la picioarele lor.

Will își îndreptă privirea la orizont.

- Ah, ce frumos.
- Te bucuri că te-ai întors acasă?
- Nu stau mult.

Se depărtară ușor de albia râului, iar după câțiva pași ajunseră pe o alee. În drum spre casă, de o parte și de cealaltă a potecii, copacii pitici erau încărcăți de păsări micuțe, iar ramurile erau împodobite cu flori sălbatice în nuanțe de albastru și violet.

Odată ce se aflară în grădina din fața casei, Will strigă:

- Mamă! Mamă! După care ocoliră casa și intrară prin ușa din spate. De îndată ce se găsi în casă și își aruncă geanta lângă cizmele, bastoanele și umbrelele de la intrare, Will se simți pătruns de mireasma familiară a locului aceluia. Era o combinație de multe lucruri: covoare, câini, lemn, grădină, mirosul de umezeală din pivniță, prea subtile ca să poată diferenția între ele. Era mai mult o stare de bine, o viață. Locul acela îi amintea de vacanțele de vară, de prezența tatălui său, de moartea tatălui său. O lume intactă.

- Mamă! Unde ești?

O găsi în bucătărie, deasupra mesei, cu mâinile sprijinite de o parte și de cealaltă a ziarului.

- Surpriză!

- Ah, da, ce surpriză. Ia te uită cine a venit acasă. William al Arabiei, zise ea, punându-și ochelarii pe cap, după care își deschise brațele spre el, fără să se miște din loc. Îl enerva la culme acuzația aceasta usturătoare de emulație. De parcă T.E. Lawrence era singurul bărbat din lume care se apucase să învețe arabă, care pornise la război. Se apropie de ea, iar ea îl apucă de umeri cu mâinile ei roșii. Probabil că avusese de lucru în chiuvetă. Îi privi chipul emoționat, ochii umezi și oboșiți, care nu mai vedeau bine, obrajii care atârnavau greu. Îl strânse la pieptul ei și îi sărută fruntea.

- Să înțeleg că ai supraviețuit instructajului?
- La exterior arăt bine, nu-i așa?
- Destul de bine.

- Câțiva dintre ceilalți băieți și-au rupt mâinile și picioarele la cursurile de motociclism.

- Cursuri de motociclism?

Mânați de vocea sau de mirosul lui, câinii se grăbiră și ei să vină în bucătărie. Will se aplecă mai întâi spre Rex. Câinele din rasa The King Charles spaniel se așeză pe lăbuțe și începu să dea din coadă, iar Will îl mângâie după urechi. Când vorbea cu câinii avea o voce anume, un ton răspicat, entuziast, jucăuș.

- Ia te uită la tine. Ia te uită. Teddy, labradorul negru, începu să umble la picioarele lui, cu botul deschis, încercând să își strecoare capul sub mâna lui Will. Vai, ești și tu aici? Da, băiete. Da, Teddy. Și mie mi-a fost dor de tine. Da, chiar mi-a fost dor de tine.

Will se așeză pe vine și își duse degetele prin blana bogată, unsuroasă de pe ceafa lui Teddy și simți limba umedă și caldă a lui Teddy pe bărbia sa.

- Nu-i agita, dragule.

- Sunt câini, mama. Așa de agitați sunt ei mereu. Da, la voi mă refer. Chiar la voi. Animăluțe prostuțe. Sunt pur și simplu bucuroși să mă revadă.

- Și zici că și-au rupt mâinile și picioarele pe motociclete.

- Au căzut de pe ele. Trebuia să urcăm cât mai repede în vârful dealului, să facem un ocol, după care, să pornim din nou la vale. Doar că ne-au tăiat frânele ca să ne fie mai greu. Au căzut pe capete. Și îi zic „Inteligență“.

- Chiar așa? Ia te uită.

Will ridică privirea și îl văzu pe Ed întinzându-și prada pe masă, sitarul cu aripile larg deschise și iepurele inert, cu blana sfâșiată.

- Fiul numărul doi îți aduce toate aceste comori.

Și, într-adevăr, mama lui pregăti plăcintă la cină, iar gustul cărnii aceleia delicate de sitar, cu savoare de înserare și frunze căzătoare, și al iepurelui suculent se pierdu sub aluatul oribil, cu

gust de margarină. Mâncară pe întuneric, fără lumina lumânărilor, ca să facă economie. Prin ferestre se prelinse o lumină violetă care acoperi încăperea ca o ceață densă, făcând tapetul să strălucească. De-abia atunci își dădu Will seama cât de obosit era acum, că instructajul său ajunsese la final, la fel ca multe alte lucruri, acum că urma în cele din urmă să plece la război, chiar dacă mama lui încă nu îl întrebase nimic despre asta. În clipa aceea, de parcă i-ar fi citit gândurile, mama lui spuse:

– Am sperat ca războiul ăsta să se sfârșească înainte să te târască și pe tine după el.

Will se ridică în picioare, îngrozit:

– Doar nu vrei să-mi ratez șansa.

– Cred că m-aș putea obișnui cu ideea.

– Orice bărbat vrea să lupte, zise Ed, pe un ton solemn, iar Will izbucni în râs.

– Tocmai tu spui asta?

– Băieți, liniștiți-vă.

– E îndatorirea mea, înțelegi? Trebuie să-mi fac datoria. Tata m-ar fi susținut.

– Nu ai de unde să știi asta, răspunse mama lui Will.

– Ce te face să crezi că nu m-ar fi susținut?

– Pentru că ești fiul lui.

– Știu. Într-un mod foarte academic. În fine, am fost chemat pe frontul de luptă.

Mama lui ridică privirea și se uită la el cu ochii aceia mici, umezi, cu un nod în gât.

– Chiar așa?

– Da.

– Și?

Reacția aceea nu era cea pe care și-o dorise. Cea pe care o merita, cu araba și cu ambiția lui. Unul dintre ofițerii care îi făcuseră instructajul, un individ viclean și priceput, care părea să lupte

exact în războiul pe care și-l dorea, care avea prieteni în bucătărie și care avea obiceiul de a scuipa la finalul propozițiilor condiționale, îl avertizase:

– Trebuie să ai ochi albaștri ca să-ți dea o funcție bună, îi spusese el, fumându-și țigara rulată chiar de el. Ascultă la mine. O să ajungi la coșul de gunoi, la fel ca restul. Ofițerii trebuiau să aibă o anumită înfățișare, iar Will nu se încadra în tipare. La cei 180 de centimetri ai lui, era brunet, avea ochii închiși la culoare, un cap rotund, frumos și un centru de greutate scăzut. Era atât de nedrept. În sinea lui era un bărbat înalt, umblat prin lume, ambițios.

Bărbatul pe care Will mersese să îl vadă, cel care stătea așezat la ultima masă dintr-un șir de birouri, bărbatul care avea să-i decidă soarta, se uită lung la teancul de documente, prin ochelarii lui mici, grohăind ușor, ca un porc. Bărbatul ridică în cele din urmă privirea și spuse:

– Se vede că ai multe merite. Te pricepi la limbi străine. Am să te pun în Serviciul de Securitate.

Adică în coșul de gunoi.

Will își duse mâna la cap.

– Domnule, dacă nu vă supărați, eu speram să fac parte din Operațiunile Speciale. Vedeți dumneavoastră...

– Trebuie să ne facem datoria, îl întrerupse bărbatul, vrând parcă să-i termine fraza, acolo unde ne cheamă ea.

Și, astfel, Will ajunsese să se umilească, așa cum spusese că nu avea de gând să o facă niciodată.

– Domnule...

– Da?

– Domnule, nu știu dacă ar trebui să menționez acest lucru, dar tatăl meu a luptat în ultimul război și...

– Da?

– A avut merite deosebite. A primit medalia Victoria. Iar eu...

– Ah, minunat. Ai face bine să-i calci și dumneata pe urme.

Personalul unității în care fusese repartizat Will suna ca o glumă. Un englez, un galez și un evreu... și, după cum era de așteptat, Will descoperi că al său comandant era un ofițer înalt, cu ochii albaștri, cu păr blond, mai tânăr cu câțiva ani decât Will, un canotor de la Oxford, un tip prietenos, fără păreri personale și complet nepregătit.

– Și, brusc, suntem toți soldați, îi spuse el lui Will. Pare de necrezut, nu ai zice? Doar că nu erau soldați. Nu chiar. Singurul pericol care îl păștea pe Will în Serviciul de Securitate era să petreacă toată durata războiului păzind o bază aeriană britanică, fără să facă absolut nimic.

Will se întrebă dacă să împărtășească toate aceste detalii cu mama lui când aceasta îl întrebă din nou:

– Și?

– Nu e cazul să-ți faci griji. O să rămân prin preajmă, deocamdată. Ne ocupăm de chestiuni de protecție. În Securitate.

– Dar asta nu e treaba poliției?

În clipa aceea Ed se dădu mai aproape de el, așteptându-i reacția.

Will ar fi vrut să-i arunce paharul în față mamei sale, ba chiar își imaginează cum ar fi alunecat apa din pahar, direct pe chipul ei. Astfel de gânduri îi treceau uneori prin minte și în compania altor persoane, să-și ridice pur și simplu paharul și să-l arunce în fața celui care îl provoca. Nu ar fi fost niciodată în stare să facă una ca asta, dar în astfel de clipe, gândul acela era atât de clar și de satisfăcător, că nu avea încotro decât să se abțină.

– Asta o să fie îndatorirea mea până mă vor trimite pe front.

După masă, dădură drumul la radio, îndreptându-și ușor capetele spre lumina aparatului, spre vocile acelea, privind în gol, spre covor sau la mâinile din poală, în timp ce mama lui începu să coasă, trecând acul prin material, trăgând ușor de ață. Căinii se plimbară agale prin încăpere, întinzându-se pe covor și ridicându-se din nou.

Will îl chemă pe Teddy la el și îl bătu ușor pe cap. Radioul trezea în Will o chemare la acțiune și implicare, o stare fizică de foame, un gol și o alertă în mușchii săi încordați. Era cât de poate de alert. Trecuse prin multe în ultimii ani: vești de pe frontul de luptă, o geografie parțială, arzătoare, a războiului, lideri și haos, victorii și înfrângeri. Și propagandă, desigur. Nu avea de unde să știe ce se întâmpla în realitate, însă Will și inteligența sa, cultura și simțul său cinic reușeau să-și dea cu presupusul. Știrile de la radio erau atât de încărcate de posibilități, puse sub semnul întrebării de tot ce nu se spunea niciodată, de tot ce nu se confirma despre bătălii, despre teroare și despre exaltare.

Acele simple laude victorioase nu se comparau deloc cu felul în care Will ajunsese să-și închipuie că erau în realitate. Războiul era întins și veșnic tulburător. Era loc pentru cineva așa ca Will, cu priceperea lui independentă. Will putea să facă mișcări elegante și decisive din nimic. Voia să fie în mijlocul acțiunii. *Lângă el și cu el și în el.*

După ce se terminară știrile și începu segmentul muzical, Will se ridică în picioare și se îndreptă spre biroul tatălui său.

Încăperea aceea avea un aer aparte. Copertele cărților. Pluriile verticale ale draperiilor albastre. Biroul acela impunător, cu prespapierul său, cuțitul pentru scrisori cu mâner elegant. Cu sugativa și cu tăvița de lemn. Și canapeaua aceea unde murise tatăl lui Will.

Undeva, într-un sertar, zăcea medalia aceea pe care tatăl lui nu o scotea niciodată la lumină. Tăcerea aceea a încăperii era la fel ca tatăl lui Will. Înainte să vorbească, își ducea întotdeauna mâna la gură, tușind ușor, dregându-și glasul. Uneori, Will avea senzația că biroul acela gol era pe punctul de a face același lucru, că avea să-și dreagă ușor vocea și să spună ceva scurt și la obiect, ceva cutremurător. Moartea tatălui său venise cu un presentiment înfiorător. Tatăl lui se întorsese de la vânătoare după ce calul îl aruncase din șa. Fusese o căzătură destul de gravă. În seara aceea se așezase palid la

masă, cu o zgârietură adâncă, roșiatică pe obraz, în dreptul nasului. Era la fel de zgâriat și pe frunte. Ed îl întrebă ce i se întâmplase.

– Ce naiba crezi că s-a întâmplat?

– Dragule...

– Ce-ți bagi nasul unde nu-ți fierbe oala? Ce întrebare stupidă. Am o durere cruntă de cap. Dumnezeuule.

După care se aplecă și vomită pe covor, chiar la picioarele sale. Rămăseră toți acolo, așteptând să termine, să scoată tot răul din corp. Teddy se apropie ușor de el și începu să miroase.

Tatăl își îndreptă spatele și luă o gură de apă.

– Nu vă mai uitați așa la mine. E clar că nu mi-e bine. Mă duc să mă întind puțin.

Așa că se ridică în picioare și se îndreptă spre birou. O jumătate de oră mai târziu, mama lui Will îl găsi mort pe canapeaua din birou. Mort pe vecie, un bărbat care de-abia dacă schimbă două vorbe cu propriii săi copii. Will avea, desigur, multe amintiri pe care încă le prețuia, dar bărbatul acela care știuse întotdeauna mai multe decât spusese dispăruse pentru totdeauna.

Will se apropie de raftul cu cărți. Căuta ceva delicat și care să îi ajute intelectul. Lucretius despre natura universului? De ce nu? Avea strălucirea și cutezanța aceea elegantă ca o descriere a lumii, corpuri sclipitoare în spațiu. Era ceva deosebit. Să-i citeze alții pe Cicero și Virgiliu. O lectură în latină avea să-i țină mintea activă. Will avea să se bucure de cartea aceasta, de poeziile în arabă. Volumul lui Lucretius era îmbrăcat într-o copertă pătrătoasă, de culoare verde. Înăuntru găsi însemnul ex-libris al tatălui său, cu scrisul lui delicat, vertical. Henry Walker, 1921.

Începu să o citească în noaptea aceea, în dormitorul copilăriei sale cu tavan jos, intenționând să țină minte cuvintele pe care nu le știa, ca să le caute mai târziu.

Dimineața trase draperiile. Era o zi normală, luminoasă, nici urmă de sclipirea din ziua de dinainte, ceea ce aproape că era o

ușurare. Lumea era un loc mai real, mai practic. După care observă la fereastră înșiruirea de balonașe. Uitase complet de ele, sau cel puțin așa i se păruse, dar ar fi putut în orice clipă să schițeze poziția lor exactă. Fusese un element magic al copilăriei sale, un locușor prin care lumina trecea altfel, strălucind puțin. Făceau parte din camera lui, din lumea lui. Copil fiind, aproape că le simțise cumva în interiorul său, o senzație de entuziasm în capul pieptului. Balonașele acelea făceau legătura dintre camera lui și rău, de parcă ferestrele lui ar fi fost făcute din plăci care imitau suprafața râului. Răul acela maroniu și credincios, care părea pus pe treabă. Balonașele din fereastră îl făceau întotdeauna să se gândească cu nostalgie la casa părintească, la peisajul acela, ori la copilăria sa, chiar înainte să plece de acolo. La început i se păruse ceva poetic, dar curând își dădu seama că ceva sumbru înconjură acel sentiment, ceva apăsător, până își dădu seama că era vorba despre teamă. Viața lui, oricât de prea puțin incitantă fusese ea până acum, era totuși o chestiune detaliată, complicată. Pentru el, în felul lui, era ceva prețios. Nu voia să o piardă.

Plecă de la fereastră și se apropie de micuța etajeră cu cărți din camera sa, vopsită într-o nuanță de alb și prin care se vedeau urmele pensulei. Cum să. Aventuri pentru băieți. *Alice. Vântul printre sălcii.* Ah, da. De-abia atunci își dădu seama că doar la asta se gândise de la întoarcerea sa acasă. *Pe malul unui lac. Lângă el și cu el și pe el și în el.* Copil fiind, iubise cartea aceea, cu desenele sale micuțe, înghesuite unele lângă altele, împreunate asemeni unor cuiburi menite să găzduiască personajele. Da, poate că era sentimental, dar nu-i păsa.

În dimineața aceea, la micul dejun, Will îi spuse mamei sale că urma să plece la îndatoririle lui, iar aceasta rămase în tăcere. Își mes-tecară cu greu hrana aceea tare și apoasă de franzelă și praf de ou – da, până și aici la țară ajunseseră să mănânce praf de ou – după care mama lui se făcu nevăzută. Will se obișnuise să îi interpreteze